Zes vijftig de man

Manuela wil alle koffietafels van de straat, haar pacht hangt aan de friteuse op zaterdag.

Inhoudsopgave

1. Honderdtachtig man en één friteuse
2. Twee gaspitten en een geyser
3. Niemand vraagt wat de soep kost
4. Het graf is al betaald
5. Wat er onder de vloer gebeurt
6. Iemand meet de keuken op
7. Acht borden in een zaal voor driehonderd
8. Eén spoelbak, twee godsdiensten
9. Wat een foto waard is
10. De hele straat staat in haar keuken
11. Negen envelopen achter de cilinders
12. De eerste regen in honderd dagen

Hoofdstuk 1- Honderdtachtig man en één friteuse

De hordeur stond met een krat open en liet niets binnen wat koeler was dan de keuken zelf. Manuela had de broodjes in zes rijen over de steeltafel gelegd, zestig in een rij, en sneed ze open met het grote mes plat op zijn kant: duim op de korst, één haal, de helften een centimeter aan elkaar laten zitten zodat de ham er morgen niet uit kon zakken. Driehonderdzestig moesten er open. Bij elke rij die ze afmaakte schoof ze de volgende naar zich toe en zei het getal binnensmonds in het Spaans, zoals haar vader beneden de karren had geteld.

Dani zat bij de frituur op een omgekeerd krat met de pan tussen zijn knieën. Hij hield een theedoek over een emmer gespannen en liet het vet er langzaam doorzakken. Wat achterbleef lag als natte korst in de doek.

'Til hem op, dan loopt hij door,' zei Manuela zonder op te kijken.

'Als ik hem optil scheurt hij.'

'Dan neem je er twee.'

Hij nam er geen twee. Hij tikte met zijn knokkel tegen de rand van de emmer tot het vet weer in beweging kwam, en wachtte tot het van zichzelf doorliep.

De hordeur ging open zonder dat er geklopt werd. Fieny Savelkoul kwam binnen met haar tas aan de elleboog en een plastic insteekhoes tegen haar heup geklemd, en bleef twee stappen van de tafel staan, zoals iemand die niet wil dat er iets aan haar rok komt.

'Het ruikt hier naar brood.'

'Het is brood.'
'Ik zeg er niks van.' Fieny legde de hoes naast de rijen neer, haalde een stapel bidprentjes uit haar tas en zette die met haar duim recht tegen het blad, kantje aan kantje. Krien Bisschops in een colbert voor een geschilderde achtergrond, veertig jaar jonger dan vorige week. 'Eenennegentig. Stoflong. Hij heeft er vijftig jaar over gedaan.'
'Hij kwam hier nog kaarten.'
'Dat is drie jaar terug.' Fieny trok het blad uit de hoes en hield het op armlengte van zich af. 'Mis van elf uur. De zaal om twaalf, half één is het vol. Honderdtachtig man heeft Marga gezegd, maar Marga rekent de familie en niet de buurt, dus reken op tweehonderd.'
'Ik dek voor honderdtachtig en ik heb brood voor tweehonderd.'
'Soep, ham en kaas. Zachte broodjes, geen harde, de meesten hebben niets meer in hun mond.' Ze keek over het blad heen de keuken rond. 'En geen bier voor één uur. Dat heeft Marga er zelf bij gezegd, twee keer.'
'Dan gaat de tap om één uur open.'
'Ze wil het niet zoals bij Hub Cremers.'
'Bij Hub Cremers heb ik om half één vier kratten getapt omdat zijn broer dat tegen mij zei.' Manuela zette het mes neer, veegde haar handpalm aan haar schort af en draaide de bak met de ham naar zich toe. Het plastic was warm. 'Zes vijftig de man. De soep zit erin, die reken ik nooit apart. Brood, ham, kaas, boter, mosterd, de schalen, de afwas, mijn uren. De koffie is van de club, die rekent Lucien zelf af, daar kom ik niet aan.'
'Zes vijftig.'
'Honderdtachtig keer zes vijftig.'
'Elfhonderdzeventig,' zei Dani vanaf zijn krat.

Fieny keek naar hem alsof hij iets op de vloer had laten vallen.
'Je rekent te hard,' zei Manuela.
'Jij rekent hardop.' Hij schoof de doek in de pan samen en wrong hem boven de emmer uit, met twee handen, langzaam, want het vet was nog warm genoeg om te lopen. 'En je zegt je uren erbij en dan reken je ze er niet in.'
'Schil je die aardappelen nog?'
'Ze staan in het water.'
Fieny legde het blad bij de prentjes en streek het met de rug van haar hand glad, al lag het plat. 'Ploumen uit de flat gaat ook niet lang meer, die is achtentachtig en heeft niemand hier. Verkoulen heeft een plek in Schinnen gekregen, die zien we niet meer terug.' Ze zei het als een lijst, naam na naam, met gelijke tussenruimte. 'Er belt ook een partyservice, die uit Brunssum. Die bezorgen aan huis. Met personeel. Dat is voor sommige families prettiger, zeggen ze, dat ze niet naar een kantine hoeven.'
Manuela sneed verder. Zeven broodjes, acht.
'Wie belt er?'
'Ik zeg alleen wat ik hoor.'
'Je hoort veel.'
'Ik heb de nummers van de families in mijn boekje staan, Manuela, van alle families, en ik bel ze zelf. Al negentien jaar.' Fieny schoof de prentjes een halve centimeter naar het midden van de tafel, weg van de kruimels. 'Ik hoef daar niemand voor. En dan is er nog iets.'
'Zeg het.'
'De kleinkinderen willen patat.'
Het mes bleef waar het was, halverwege een korst.
Buiten reed er een brommer de Akerstraat af en het geluid bleef langer hangen dan de brommer erover deed.

'Hoeveel kleinkinderen?'
'Elf. En achterkleinkinderen, vier. Marga zegt dat Krien hier elke zaterdag patat at met de jongens en dat ze dat willen, bij de soep.'
'Bij de soep.'
'Ze hebben het besloten in de auto na het ziekenhuis. Daar kan ik niets aan doen.' Fieny haalde een pen uit het zijvak van haar tas, een balpen met de naam van een uitvaartverzekeraar erop, en hield hem boven het blad.
'Dus?'
'Dan zet ik de friteuse aan,' zei Manuela.
Ze hoorde het zichzelf zeggen en bleef staan met het mes in haar hand. Driehonderdzestig broodjes op de tafel, elf kilo soep op de pit, en in de zaal tussen honderdtachtig zwarte pakken een frituurlucht die er vier dagen in zou blijven hangen. Vijftien keer anderhalve euro. Ze had het nog niet uitgerekend toen ze het zei, en nu rekende ze het uit en bleef het staan waar ze het had neergelegd.
Dani keek op van de emmer. Hij had de doek net dichtgeslagen en het vet voor de rest van de week weggezet.
'Dan moet het er weer in,' zei hij.
'Ja.'
'Ik heb hem net schoon.'
'Ik weet wat je net hebt.'
Hij tilde de emmer van de vloer, zette hem op de werkbank en haalde de doek er met twee vingers uit, zoals je iets uit een afvoer haalt. Fieny schreef patat op het blad, onderaan, en zette daarna de prentjes nog een keer recht.
Ze kwamen met twintig tegelijk door de klapdeuren, de eerste rij nog met de kerk in hun gezicht, en zochten een stoel waar de zon niet op stond. De rolluiken hingen

halfdicht; daartussen lag het licht in strepen over de tafels en over de schouders van de mannen die hun colbert niet uitdeden omdat hun hemd eronder nat was. Wie het wel uitdeed hing het over de rugleuning en ging er met zijn rug tegenaan zitten.
Manuela stond achter de twee ketels bij het doorgeefluik en schepte met de pollepel die een deuk in de steel had. Twee keer in de pan, één keer langs de rand, bord op de schaal, volgende. Elf kilo in de ene, elf in de andere, en in de tweede de vermicelli, want de helft van deze mensen wilde vermicelli en de andere helft had nooit gevraagd wat erin zat. Haar bovenlip was zout. De damp van de soep kwam recht in haar gezicht en bleef daar.
Dani droeg de schalen rond, zes borden per schaal, en hij zette ze neer zonder te vragen voor wie. Bij de derde tafel pakte een man hem bij zijn onderarm vast om iets te zeggen over Krien en de wasserij, en Dani bleef staan met de schaal op zijn vlakke hand tot de man klaar was. Achter de bar sloeg de friteuse aan.
Lucien Vrancken had zijn colbert aan een haak gehangen en zijn hemdsmouwen twee slagen omgeslagen. Hij stond zelf bij de pan met de korf in zijn hand en wachtte tot het geluid veranderde. Op de bar vier bakjes, een pot mayonaise met een spatel erin, het wisselgeld in een bierglas naast de kassa.
'Volgende,' zei hij.
Ze waren met acht, negen jongens van veertien in een rood tenue dat ze voor de wedstrijd van twee uur al aan hadden, met slippers aan hun voeten en hun kousen in hun hand. Ze liepen met de bakjes van de bar naar de tafel bij het raam, langs de rij die bij de ketels stond, en één van hen hield het bakje hoog boven zijn hoofd om

tussen twee oudere vrouwen door te komen. De lucht ging met ze mee de zaal in en bleef er.
Marga Bisschops zat vooraan met haar rug naar het luik. Ze had een bord soep voor zich waar ze niet in geroerd had en ze draaide haar hoofd naar de bar, en nog een keer, en stond toen op.
'Kan die lucht uit,' zei ze.
'Wat zegt u?'
'Die lucht. Van het vet.' Ze had haar handtas nog aan haar arm. 'Mijn vader ligt vanmorgen om halfelf de kerk uit en ik zit hier in de patat.'
'Uw vader zat hier elke zaterdagmiddag en dan bakte ik voor hem.' Lucien liet de korf zakken en de olie kwam op. 'Dit is een clubgebouw, mevrouw Bisschops. De kantine is van de leden en de leden spelen om twee uur. Dat kan ik niet stilzetten omdat er een zaal in gebruik is.'
'Ik heb voor deze zaal betaald.'
'U heeft voor de maaltijd betaald. Mevrouw Dohmen doet de maaltijd.' Hij knikte naar het luik, naar de ketels, met zijn kin, en pakte het bierglas met het wisselgeld. 'Zo staat het in de afspraak.'
Marga bleef nog staan, keek naar de jongens bij het raam en ging weer zitten met haar tas op haar knieën. De vrouw naast haar schoof het bord iets naar haar toe. Aan de tafel achter hen zei iemand hardop dat het binnen warmer was dan buiten en iemand anders zei dat het buiten vierendertig was.
Manuela schepte door. Honderdveertig borden, honderdeenenveertig. Haar rechterschouder zat vast op één hoogte en haar linkerhand lag op het deksel van de tweede ketel, niet om iets te doen maar om ergens op te rusten. Bij honderdzestig ging de pollepel voor driekwart